

LAKIALOITE 84/2008 vp

Laki arvonlisäverolain 85 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Ruoan arvonlisäveron alennus on sosiaalisempi ja oikeudenmukaisempi veronkevennys kuin valtiontalouden kannalta samansuuruinen kaikkiin tuloluokkiin kohdistuva tasaprosenttinen tuloveron kevennys. Ruoan arvonlisäveron alennus hyödyttää pienituloisia selkeästi enemmän kuin tuloveroihin kohdistuva kevennys. Mediaanitulon alapuolella elävät pienituloiset hyötyisivät ruoan arvonlisäveron alennuksesta noin 150 miljoonalla eurolla. Ruoan arvonlisäveron alennuksesta suhteellisesti eniten hyötyisivät pienituloiset lapsiperheet ja erityisesti yksinhuoltajat taloudet.

Aikaisemmin on ollut eriäviä käsityksiä siitä, kuinka suuressa määrin ruoan arvonlisäveron kevennys alentaisi hintoja. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen ja Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen yhteisen tuoreen tutkimuksen mukaan veronkevennyksestä 80 prosenttia näkyy hintojen alenemisena. Näin ollen hyöty arvonlisäveron kevennyksestä on ihmisten arjen kannalta merkittävä. Lisäksi alennuksesta hyötyisivät kaikki toimijat tuottajasta kuluttajaan. Siksi tässä aloitteessa esitetään elintarvikkeiden arvonlisäveron alentamista 17 prosentista 12 prosenttiin. Veron alennus laskee tuoreen arvion mukaan ruoan kuluttajahintoja noin 3,5 prosenttia ja kuluttajahintaindeksi yhteensä noin 0,5 prosenttia. Kuluttajien reaalitulot ja yksityinen kulutus kasvavat myös noin 0,5 prosenttia.

Tutkimuslaitosten arvion mukaan veronalennuksesta aiheutuisi valtiontaloudelle vuositasolla 470 miljoonan euron verotulojen menetys. Verokertymän kannalta on kuitenkin merkittä-

vää, että arvonlisäveron alennus on omiaan turvaamaan kotimaisen elintarviketuotannon nykyisten työpaikkojen säilymisen. Tutkimuslaitosten arvion mukaan veronalennus myös kasvattaa bruttokansantuotetta ja työllisyyttä noin 0,25 prosentilla. Siksi selvitysten tekijöiden mukaan julkisen sektorin verotulot itse asiassa lisääntyvät tällöin noin 150 miljoonalla eurolla ja ruoan arvonlisäverotuksen nettokustannus on vuositasolla noin 320 miljoonaa euroa. Tässä aloitteessa ehdotetaan veronkevennyksen voimaantuloajankohdaksi 1.7.2009, mikä antaa elintarvikeketjulle mahdollisuuden varautua hinnoittelussa, ohjelmistoissa ja kassapäätteissä alempaan verokantaan. Esityksemme nettokustannukset vuonna 2009 ovat vain 170 miljoonaa euroa. Myös vasemmistoliiton vaihtoehtobudjetissa pidetään elintarvikkeiden arvonlisäveron keventämistä aiheellisenä. Samanaikaisesti tämän ehdotuksen kanssa ehdotamme varallisuusveron ottamista uudelleen käyttöön ja pääomatuojen verottamista palkkatulojen tapaan. Siten Suomen rikkaimmat osallistuisivat yhteiskunnan menojen kattamiseen myös varallisuutensa perusteella.

Kiinnitämme tässä yhteydessä huomiota myös siihen seikkaan, että elintarvikkeiden arvonlisäverokannan alentaminen heikentää ravintoloiden ja ruokalojen asemaa. Erityisesti se saattaa heikentää myös työmaaruokailun kilpailukykyä. Tästä syystä tässä aloitteessa ehdotetaan muutettavaksi myös ravintoloiden ja ruokalojen arvonlisäverokantaa 12 prosenttiin. Sitä vastoin rehuihin ja rehuseoksiin sekä niiden val-

mistuksessa käytettäväksi tarkoitettuihin raaka- ja lisäaineisiin, eläinten ruokana käytettäviin teollisuuden jäteaineisiin sekä rehukaloihin (rehuaine) suoritettavaa veroa ei esitetä muutettavaksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraava lakiehdotuksen:

Laki

arvonlisäverolain 85 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/1993) 85 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 momentti laeissa 1265/1997 ja 1071/2002 ja 2 momentti mainituissa laeissa 1265/1997, sekä

lisätään 85 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1265/1997 ja 1071/2002, uusi 3 momentti seuraavasti:

85 §

Seuraavien tavaroiden myynnistä, yhteisö-hankinnasta, siirrosta varastointimenettelystä ja maahantuonnista suoritettava vero on 12 prosenttia veron perusteesta:

1) ruokatavara, juoma ja muu sellaisenaan ihmisen nautittavaksi tarkoitettu aine ja näiden tarjoilutoiminta; sekä

2) niiden raaka-aine ja niitä valmistettaessa tai säilöttäessä käytettävä mauste, säilöntäaine, väri- ja muu lisäaine (*elintarvike*).

Rehuihin ja rehuseoksiin sekä niiden valmistuksessa käytettäväksi tarkoitettuihin raaka- ja lisäaineisiin, eläinten ruokana käytettäviin teollisuuden jäteaineisiin sekä rehukaloihin (*rehuai-*

ne) suoritettava vero on 17 prosenttia veron perusteesta.

Edellä 1 momentin nojalla alennettua verokantaa ei sovelleta:

1) eläviin eläimiin;

2) vesijohtoveteen;

3) alkoholi- ja alkoholijuomaverolaissa tarkoitettuihin alkoholijuomiin ja tupakkavalmisteisiin; eikä

4) 85 a §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuihin tavaroihin ja myrkkyihin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2009.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2008

Merja Kyllönen /vas
Erkki Virtanen /vas
Minna Sirnö /vas
Pentti Tiusanen /vas
Matti Kauppila /vas
Matti Kangas /vas
Markus Mustajärvi /vas

Kari Uotila /vas
Annika Lapintie /vas
Paavo Arhinmäki /vas
Martti Korhonen /vas
Unto Valpas /vas
Veijo Puhjo /vas